

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

ОДЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА
І. МЕЧНИКОВА

ГОЛОВНИЙ ІСПИТ

ЗВІТИ Й ВИБОРИ В КОМСОМОЛІ

Згідно постанови бюро ЦК ВЛКСМ про звіти і вибори в комсомольських організаціях в групових, курсових і факультетських організаціях звіти проводяться у вересні-жовтні, а звітно-виборна конференція в листопаді-грудні ц. р.

Зараз проходять звіти й вибори в групових, курсових організаціях. На черзі — факультетські збори. Звітно-виборна кампанія знаменна тим, що вона проходить в рік XXIV з'їзду КПРС.

Комсомольці й молодь, як і весь радянський народ, відзначають цю подію великими трудовими успіхами. На комсомольських зборах йдуть ділові розмови про роботу, що велась протягом звітної періоду.

Звітно-виборна кампанія — екзамен всіх ланок комсомольської організації університету. В ній вирішальну роль повинні відіграти активісти та студенти-комуністи.

«Рішення XXIV з'їзду КПРС в дію!» — такий девіз, під яким комсомол проводить Всесоюзний Ленінський залік.

Життя, навчання, робота кожного комсомольця визначається історичними рішеннями партійного з'їзду. Першокурсники будуть підводити підсумки 9-ї п'ятирічки, коли закінчать вуз. Старшокурсникам вже завтра доведеться на практиці застосовувати набуті знання при вирішенні завдань, поставлених з'їздом партії.

Виховання комсомольців в душі вірності комуністичним ідеалам, відданості партії — основне завдання, яке повинен вирішати, й успішно вирішує комсомол. Йому підпорядкована вся діяльність комсомольської організації університету. Новобраним складам бюро належить багато зробити в новому учбовому році, щоб комсомольський актив був ініціатором й вмілим організатором конкретних комуністичних справ, щоб кожний комсомолец зробив свій внесок в справу комуністичного будівництва.

М. БУДІЯНСЬКИЙ,
заступник секретаря комітету ЛКСМУ.

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому Одеського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету ім. І. І. Мечникова

ЗНАУКОВІ КАДРИ

РІК ВИДАННЯ
XXXVII

№ 26 (1046)

8 ЖОВТНЯ

1971 р.

Ціна 2 коп.

ЖИТТЯ УНІВЕРСИТЕТУ

СВЯТО ДРУЗІВ

Сегедський університет, з яким у нас зав'язалися тісні ділові та дружні стосунки, святкує свій 50-річний ювілей.

На свято друзів виїхали представники нашого університету ректор професор О. В. Богатський, секретар парткому Л. Х. Калуст'ян та секретар комітету комсомолу В. Матковський. Вони повез-

ли нашим друзям тепло сердець, щирі побажання подальшого розвитку творчих сил колективу, побажання особистого щастя всім, хто навчається й хто трудиться в Сегедському університеті.

Щирі вітання колективу дружнього університету з ювілеєм — 50-річчям існування!

▲
Йдуть лекції в великій хімічній.

▼
Фото В. КАМІНСЬКОГО.

В фонд В'єтнаму

З далекого В'єтнаму прийшла звістка, що в п'яти провінціях країни страшна повінь. Такого ще не було в історії країни. Рівень води в Червоній річці піднявся до 17 з лишком метрів. Тихі з серпанком села вранці й увечері покривались водою.

Ми думали, як нам допомогти рідній країні? Адже там наші рідні, наш дім. І вирішили піти працювати. Чотири дні на консервному заводі імені В. І. Леніна самовіддано, з великим почут-

тям відповідальності трудилися ми, щоб внести і свою частку у фонд рідної країни.

З газет і журналів ми знаємо, що партія й уряд ДРВ, братні соціалістичні країни вжили необхідних заходів для надання допомоги потерпілим провінціям. В цьому випробуванні наш народ, як і в боротьбі з американськими агресорами, проявив стійкість і мужність.

ЛІУ КОНГ БОЙ,
студент третього курсу мехмату.

Герої — в пам'яті

Вечори, присвячені засіданням клубів, завжди привертають увагу молоді нашого вузу. Вони проходять цікаво, в невимуженій бесіді, у вирішенні найрізноманітніших питань, що особливо цікавлять молоде покоління.

Засідання клубу «Іскра», який набув за рік свого існування чималої популярності, цього разу приємно вразило своєю урочистістю, святковістю. Звуки музики зустрічали тих, хто виявив бажання зустрітись з секретарем міського комітету партії часу оборони нашого міста Наумом Павловичем Гуревичем та головою міськвиконкому того часу Борисом Павловичем Давиденком, почути розповіді їх про героїчні 73 дні оборони Одеси.

Подвиг героїв, які захищали берег Чорного моря — незабутній. Він — в пам'яті не тільки безпосередніх учасників оборони, але й тих, хто народився значно пізніше — в післявоєнні роки. Про нього вони довідуються з розповідей учасників подій, сторінок книжок, журнальних та газетних статей тих далеких воєнних часів та сучасних днів.

Серед присутніх в актовому залі можна було побачити багато-багато зовсім юних. Це — першокурсники. Тут були і наші шановні викладачі, співробітники — захисники нашого міста-героя.

Зал затихає. Проректор доцент І. О. Серєда, відкриваючи зустріч, особливого значення надав таким безпосереднім спілкуванням учас-

почути багато цікавого, такого, чого ніде не прочитаєш.

— Тридцять років тому трудящі Одеси, — розпочав свою розповідь Н. П. Гуревич, — стали на захист рідного міста, яке здригнулось від вибухів ворожих снарядів вже в перший день війни — ворог бомбив аеродром. Населення на чолі з 25-тисячною армією комуністів почали перебудову заводів, фабрик на воєнний лад.

Все було підпорядковано фронту. Люди йшли у воєнкомати. Навіть наймолодші й люди пенсійного віку прохали послати їх на фронт.

На захист міста, а в його особі й Батьківщини, стали всі. Скоро бійці, що обороняли місто, почали одержувати зброю, виготовлену руками їх земляків.

Сім сформованих в місті батальйонів пішло на фронт.

Присутнім цікаво було довідатись, що серед захисників Вітчизни, які брали участь в боях за Одесу, були письменники С. Михалков, К. Симонов, Л. Соболев, Б. Горбатов. Оборonoю міста керували відомі воєначальники, імена яких потім стали широко відомими — Жуков, Коливанов, та інші...

Бої були жорстокими. Чотири радянських дивізії боролись проти 18 ворожих. Радянські воїни захищали кожен шматок землі. Строки, встановлені ворогом для взяття міста, зривались завдяки героїзму й мужності його захисників, таких, як командир батальйону Бреус, червонофлотець Нечипуренко, журналіст Сивобородько, снайпер Людмила Павличенко, Осипенко та багато-багато інших.

Перед залом постала картина Одеси воєнної. В огні — хімічний корпус університету, вокзал, головний почтамт. Ворог рвався в місто. Зірвали черговий строк взяття міста наші катюші. Але воєнна ситуація, що створилась в Криму, вимагала відходу. Він був організованим. Ворог навіть не підозрював, що війська думають залишити місто. Фашисти ввійшли на другий день в пусте місто. Тихе зовні, воно кипіло всередині, готове щохвилини напасти на непроханого «гостя».

Борис Павлович Давиденко — голова міської Ради депутатів трудящих розповів, як жило мирне населення південних воріт країни. Головним його завданням було — оборона. І воно було перетворене в фортецю.

Було дуже важко. Ворог захопив Біляївку, позбавивши місто

населення. Шукався вихід з становища. Копали криниці, рились артезіанські колодезі, які підключались до водопроводу. Широко відомий подвиг бійців, які сміливим ударом захопили Біляївську водокачку і дали місту воду.

Часті нальоти не тільки руйнували будинки, від бомб гинули люди. Треба було терміново надавати їм допомогу. Медслужба, аварійні команди працювали дні й ночі; зі своїми завданнями справлялися. Незважаючи на важкі умови, комунальне господарство працювало безперебійно.

Далі Борис Павлович відзначає особливо добре організовану роботу порту, з якого кораблі вивезли три тисячі чоловік населення. На закінчення Б. П. Давиденко говорить:

— Героїчна оборона Одеси — невіддільна частина. Його герої — в пам'яті тих, хто знав їх, хто чув та читав про них.

Перед присутніми виступив також учасник оборони міста доцент нашого університету Я. М. Штернштейн.

З словом-подякою до гостей звернулася студентка, яка запевнила, що вони, молоді, будуть вірні пам'яті тих, хто віддав своє життя за щасливе сьогоднішнє їх життя.

Гостям були вручені сувеніри, а секретар комітету комсомолу В. Матковський, подякувавши гостей за такі потрібні їх розповіді, вручив грамоти комітету комсомолу за військово-патріотичне виховання молоді.

На закінчення зустрічі присутні сфотографувались з Н. П. Гуревичем та Б. П. Давиденком —

НАПОЛЕГЛИВО ОВОЛОДІВАТИ МАРКСИСТСЬКОЮ ТЕОРІЄЮ

Початок учбового року в системі партійної освіти — велика подія у житті партійної організації університету. Нинішній учбовий рік має бути особливо цікавим і плідним: адже слухачам належить систематично, поглиблено та послідовно вивчати важливі проблеми теорії і практичного комуністичного будівництва, розроблені у рішеннях та матеріалах XXIV з'їзду КПРС, який підкреслив значення подальшого ідейного гарту комуністів, всіх радянських людей, більш тісного зв'язку політичного навчання з життям, вирішенням конкретних завдань нашого будівництва. Марксистсько-ленінська освіта має ще ефективніше сприяти зростанню свідомості і внутрішньої зрілості, зміцненню єдності світогляду і дій, розвиткові громадської активності членів партії.

В нашому університеті в новому учбовому році у системі партійної освіти створено 29 методологічних семінарів та 21 школу основ марксистсько-ленінського навчання. Всіма ланками партосвіти охоплено 1373 особи, серед яких 301 комуніст та 142 комсомольці.

Читатиме лекції та вестиме семінари 58 пропагандистів високої кваліфікації, серед яких 10 докторів наук і професорів. В тому числі — член-кореспондент АН УРСР М. О. Савчук, професори Ю. О. Карпенко, Д. Г. Елькін, А. І. Уйомов, Г. А. Вязовський, К. Д. Петряев та інші. З слухачами працюватимуть 21 доцент та кандидат наук. Серед них — В. Н. Романюк, І. Я. Матковська, Я. М. Штернштейн, Р. А. Личковський та інші.

В цьому році значно поновлені учбові програми і плани, учбово-методична література, які враховують творчий внесок у розвиток марксистсько-ленінської теорії документів і матеріалів XXIV з'їзду КПРС. Глибоке розуміння кожним економічної програми партії, шляхів перетворення у життя — необхідна умова більш повного прояву творчих сил всіх робітників, виховання у людей ко-

ДО ПОЧАТКУ НОВОГО НАВЧАЛЬНОГО РОКУ В СИСТЕМІ ПАРТОСВІТИ

муністичного ставлення до праці. Нещодавно прийняті документи, які конкретизують і розвивають ідеї і вказівки з'їзду, завдання, поставлені ним, — постанови ЦК КПРС «Про поліпшення економічної освіти трудящих» та «Про подальше поліпшення організації соціалістичного змагання». Вони є дуже яскравим проявом єдності господарської політико-організаторської та ідейно-виховної роботи партії. В університеті на цілому ряді факультетів створено методологічні семінари, в яких вивчатимуться економічні проблеми комуністичного будівництва в нашій країні. Завдання пропагандистів — донести до кожного слухача глибокий політичний зміст і принципове значення цих документів.

Глибоке вивчення ленінської творчої спадщини, формування у слухачів наукового, марксистсько-ленінського світогляду — вироблення у них уміння творчо застосувати набуті знання на практиці — основа основ ідейного гарту комуністів. Тепер головне — рівень організації навчання, якість підготовки викладачів, постійна увага і допомога пропагандистам з боку партійних організацій факультетів та установ.

Особливого значення набувають у нинішньому навчальному році розроблення філософських проблем сучасного природознавства і виховання у слухачів марксистсько-ленінського світогляду. В університеті нагромаджено вже деякий досвід роботи у цьому напрямку. Минулого учбового року на фізичному факультеті плідно працював методологічний семінар «Філософські проблеми сучасного природознавства», яким керували професори А. І. Уйомов та І. З. Фішер. Тут розроблюються учбові плани на рік, з ними знайомлять слухачів. Таким чином, кожен має можливість добре

підготуватися, задалегідь приготувати й простудіювати літературу. Доповіді, як правило, готуються ретельно, враховуючи інтереси аудиторії, яка, будучи добре підготовленою, бере активну участь у обговоренні проблем. Чи є рачія доводити, що така постановка роботи дає велику користь.

Заслужують уваги заняття з окремих проблем, які проводять пропагандисти цього семінару з хіміками та біологами.

В організації системи партійної освіти в минулому навчальному році були значні недоліки. Це стосується, перш за все, факультету РГФ. Тут мала місце недостатня вимогливість щодо укомплектування методологічних семінарів. Тому нерідко методологічні семінари замінялись методичними. Партком вжив заходів, які дозволили усунути недоліки. Зараз організація партійної освіти на факультеті РГФ значно поліпшена. З метою підвищення теоретичного рівня партосвіти на факультеті керівником одного з семінарів призначено професора К. Д. Петряева.

Великі завдання стоять перед партійними бюро факультетів, всіма парторганізаціями університету по керівництву системою партосвіти. Це значить, що слід глибоко аналізувати якість та ідейно-теоретичний зміст занять і пропагандистських виступів, безкомпромісно виступати проти ворожих поглядів і звичок. Тоді система партійної освіти стане справжньою школою марксистсько-ленінського світогляду, ідейного гарту радянських людей.

«Ідейний гарт комуністів є неодмінною умовою підвищення боездатності наших партійних рядів», — відзначив Л. І. Брежнев у звітній доповіді ЦК з'їзду партії. І обов'язком кожного комуніста є турбота про партійне підвищення свого ідейно-теоретичного рівня, в чому має допомагати повсякденна система партійної освіти.

В. СВІТЛИЧНИЙ,
заступник секретаря парткому.

УВАГУ ДОЗОРЦЯМ

В системі управління народним господарством, суспільним, науковим й культурним життям країни важливу роль відіграють і органи народного контролю. Працюючи під керівництвом партії, вони виступають їх активними помічниками у вихованні трудящих в душі високої організованості й дисципліни, допомагають їм вести боротьбу за підвищення ефективності виробництва, поліпшення добробуту нашого народу. Як вже повідомлялось, на останньому засіданні парткому обговорювалось питання про роботу партійного бюро історичного та хімічного факультетів по керівництву діяльністю групою народного контролю.

В учбовому році, що минув, головна увага в роботі груп була зосереджена на посиленні народного контролю за ходом виконання планів науково-дослідної та учбової роботи, за станом побутових умов студентів, професорсько-викладацького складу та ін.

Для усунення недоліків, що виявлялися в процесі контролю, групи систематично інформували зацікавлених осіб — завідувачів кафедр, деканат, комсомольські бюро факультетів, профком. Результати перевірки обговорювалися на партійних й комсомольських активах. Питання про діяльність груп народного контролю було висунуто на відкриті партійні збори (історичний факультет) й на засідання партійного бюро (на хімічному факультеті).

Вказані та ряд інших заходів, здійснюваних групами народного контролю під керівництвом партійних бюро сприяли зміцненню дисципліни, що відбулось на підвищенні ефективності роботи факультетів загалом.

Разом з тим в роботі груп народного контролю і в керівництві їх діяльністю мають місце й істотні недоліки.

Партбюро факультетів дуже рідко практикують заслухання на своїх засіданнях звітів комуністів — народних контролерів, в результаті чого деякі з них не беруть активної участі в роботі групи.

На хімічному факультеті деякі заходи, передбачені планом групи, не виконуються в строк. Не обговорювалось питання про роботу групи на відкритих партійних зборах.

В групі народного контролю історичного факультету є недоліки в оформленні документації.

В період з 15 по 20 жовтня 1971 року будуть проведені звітно-виборні збори (конференції) груп народного контролю. Завдання секретарів партійних бюро й голів груп народного контролю — добре організувати й провести цю кампанію.

Партком й головна група народного контролю відзначили сумлінну роботу народних контролерів Л. М. Чепурної й А. А. Москаленка (філологічний факультет), П. І. Дмитрашко та М. В. Голубцевої (біологічний факультет), А. І. Позігуна й аспірантки Є. Лозанової (хімічний факультет), І. В. Михайлова й кандидата юридичних наук І. В. Постіки (юридичний факультет), Б. Ф. Чибаря, Г. Н. Асовського, З. М. Жицької та ін.

XXIV з'їзд КПРС накреслив грандіозну програму в справі подальшого всебічного розквіту нашої Батьківщини. Допомогти успішно виконати цю програму — найперше завдання народних контролерів, кожного члена багатотисячного колективу нашого червонопрапорного державного університету.

В. СЕНЮШКІН,
заступник голови Головної групи народного контролю, кандидат історичних наук.

ДО 22-І РІЧНИЦІ
З ДНЯ ЗАСНУВАННЯ
НІМЕЦЬКОЇ ДЕМОКРАТИЧНОЇ
РЕСПУБЛІКИ

Вже другий рік навчаються в нашому вузі студенти з НДР, яка нещодавно відзначила 22-у річницю свого існування. Серед них Пітер Штейнаккер (на фото справа), який навчається на механіко-математичному факультеті, та Аксель Вайхт — з хімічного. Вони — кращі в навчанні, громадські діячі, веселі й товариські хлопці. Поважають їх за це на факультетах.

Фото С. ЄФІМОВА.

СВЯТО НАШОЇ КРАЇНИ

На початку жовтня наш народ відзначив 22-у річницю Німецької Демократичної Республіки. А двадцять років тому НДР і СРСР почали обмінюватись студентами. За ці роки чимало спеціалістів нашої республіки здобули освіту, набули навичок практичної роботи в Країні Рад, а радянські — в нашій країні.

Таке співробітництво дуже корисне. Воно допомагає будувати соціалізм і комунізм.

Що ж дає такий обмін? Про це ми широко розповідаємо в статтях, вміщених в стінгазетах, випущених до цієї дати.

Міхаел ЛЕЗЛЕР,
студент другого курсу механіко-математичного факультету.

Іх часто можна бачити разом, у них чимало спільного. Адже обидві вони — першокурсниці фізичного факультету — Марія Бардощова з ЧССР і Галина Павленко. На фото нашого громадського кореспондента О. Левіта ви бачите Марію (справа) і Галину на практичних заняттях в лабораторії механіки та молекулярної фізики.

НОВІ КНИГИ

НА ДОПОМОГУ ПРОПАГАНДИСТАМ

Ленінська філософська спадщина і сучасне природознавство. Відповідальний редактор доктор філософських наук П. С. Дишлевий «Наукова думка», 1971.

Автори колективної монографії показують зміни методології при переході від «класичного» до сучасного природознавства у світлі ленінських філософських ідей. Розглядаються такі питання: аналіз В. І. Ленінін революції в природознавстві на межі XIX і XX ст., еволюція способу опису при переході від класичної до релятивістської фізики, методологічна роль основних питань філософії в розвитку природничонаукового знання, гносеологічні передумови і аспекти математизації природничих наук, особливості кібернетичного моделювання.

Побережний І. Н. Боротьба В. І. Леніна проти «лівого» опортунізму в світовому комуністичному русі. Вид-во Київського університету, 1971

В монографії розкрито соціально-класове гносеологічне коріння та політичну суть дрібнобуржуазної революційності, показано боротьбу В. І. Леніна проти «лівого» опортунізму в період зародження світового комуністичного руху, створення та діяльності III Комуністичного Інтернаціоналу. Вивчення цієї сторони діяльності В. І. Леніна заслуговує на особливу увагу в світлі сучасної боротьби марксистсько-ленінських партій проти догматизму і сектанства, проти «лівого» опортунізму.

А. ГАРСІЄНКО.

50
"КІ"

У 1972 році «Комсомольській іскрі» виповниться 50 років. Її попередницями були «Молода гвардія» і «Комсомольське плем'я». Останній номер «Молодої гвардії» датований 22 червня 1941 року. Її співробітники взяли в руки зброю, щоб вогнем захищати ті ідеї, що вони їх сповідували. Ми хочемо робити змістовну, цікаву, бойову газету, таку, яка зуміє глибоко пропитувати, яскраво агітувати і переконливо організувати, ми хочемо якнайкраще виконати партійне доручення — стати газетою, яка потрібна молоді в радісах, в сумнівах. Ми розуміємо, що це доручення буде виконано, якщо ми з тобою, читачу, робитимемо таку газету спільно. Тому й не закликаємо тебе лише передплатити газету — запрошуємо до роботи з нами.

ГАЗЕТА
В ГАЗЕТІ

«ОДЕСИКА»

ПЕРШІ ПІДВОДНІ ЧОВНИ

Погожий день 13 листопада 1879 року. Военні моряки, високе начальство з Петербурга й Севастополя зібрались на пірсу, з недовірям розглядаючи недовладну горбату споруду, що розгойдувалась на легкій хвилі. Людина в кожаних і шлемі утиснулась в середину через вузькі двері.

Ось його голова вже з'явилась під скляним ковпаком, за кормою завирувала вода й човен повільно пішов під воду. Тепер погляди всіх присутніх зосередились на баржі, що самотньо стояла на рейді. Потяглись томливі хвилини чекання.

Коли над бухтою пролунав гучний вибух і баржа, здригнувшись, зникла з поверхні, крики «Ура» пронесли над товпою: експеримент блискуче вдался.

Так 92 роки тому винахідник С. К. Джевецький переконав продемонстрував можливість сконструйованого підводного човна, призначеного для оборони Чорноморського узбережжя.

Степан Карлович Джевецький закінчив в Парижі Вище технічне училище і присвятив себе створенню підводних човнів, один з яких він і показав в Одесі.

Одномісний корпус човна був виготовлений з листової сталі, мав 5 метрів довжини й 2 метри ширини. Обертання гребного гвинта здійснювалось за допомогою педалей та спеціального пристосування, що дозволяло змінювати її обсяг й тим самим — ступінь її плавучості.

Але вже через рік винахідник розроблює конструкцію першого підводного човна з електродвигуном, який працював на акумуляторах. Цим самим було покладено початок новому напрямку в підводному суднобудуванні.

На цьому човні вже встановили перископ. 50 чотирьохмісних човнів конструкції Джевецького були замовлені у нього для російського флоту.

Кріплення міни до корпусу ворожого судна та зовнішні водолазні роботи можна було здійснювати за допомогою спеціальних захватів, що виходили назовні.

Завдяки їм, Джевецький й одержав особливу привілею на водолазні роботи, зв'язані з заробком пробоїн в підводній частині суден.

Г. БОРИСОВ

Соціологія і вуз

Порівняймо школу й вуз. Почнемо з термінології. Вчора ти приходив на урок, сидів за партою, вставав, коли вчитель з'являвся на порозі, віз зошити, одержував оцінки щодня і середні за чверть. Сьогодні у тебе лекції, колоквіуми, лабораторні, курсові, конспекти, семестри, стипендія, екзаменати й заліки приймають доценти й професори.

З якими труднощами ти можеш зустрітись у вузі?

Щоб відповісти на це питання вченими проводяться соціологічні дослідження, що стосуються ефективності навчання і підготовки студентів до майбутньої професійної діяльності. Так, в політехнічному інституті два роки тому було опитано 2850 абітурієнтів, щоб дослідити процес адаптації першокурсників.

Адаптація — це форма розв'язання суперечностей між впливом середовища й можливостями індивіда при різних змінах умов життя особи. В даному випадку різкий перехід — вступ молоді до вищої школи.

Проїшов рік й соціологи знову зробили замір в контрольній групі студентів, що була виділена. Після закінчення з'ясувалось, що

багато студентів через рік так і не навчилися самостійно працювати з літературою. Були отримані такі цифри: основною літературою користується тільки 20 процентів студентів з загального числа опитаних, всією рекомендованою — 1,8 проценти. Виходить, що основне джерело інформації — конспекти. Їх ведуть 95,7 проценти студентів контрольної групи. Але і якість цих конспектів вимушує чекати кращого: 57,5 проценти

І в новому режимі дня, що відрізняється від шкільного графіка занять, теж свої труднощі. Виявилось, що 50 процентів студентів контрольної групи не вміли правильно планувати заняття — перетомлюються, губляться в складній обстановці, виключаються з процесу засвоєння знань. Потрібно також відзначити, що не всі, хто вступив до вузу, витримують таке випробування сил і здібностей: серед відрахованих протягом 1969

таних пояснює це відсутністю часу, але є ще й інші частини, що цементують соціально-психологічний бар'єр.

Дослідження показало, що абітурієнти погано профорієнтовані. З опитаних тільки 29 процентів в достатній мірі виявили знайомство з майбутньою професією. Багато студентів встигли розчаруватись в ній, знизився інтерес до практичної роботи на підприємстві. Відсутність уяви про майбутню професію знижує соціальну активність, заважає добре вчитись.

Звичайно, наведені дані про адаптацію студента і вузу відбивають не всі сторони студентського життя першокурсника. Зрозуміло, інше середовище, інші прийоми, інша система, а процес той же — навчання. І ти не повинен пройти повз об'яви у вестибюлі: «Для першокурсників — додаткова лекція». «Як вести конспекти, Бесіди у бібліотеці: «Як працювати з книгою». Теми комсомольських зборів: «Про обов'язкове відвідування лекцій».

Одні ввечері вчать те, що приходили вранці на лекціях. Дехто навіть не торкається підручників та конспектів: не в школі — встигнемо вивчити. Перший досвід прийде з першою сесією. Та для когось він пройде марно — «проскочив». А для когось останнім.

Тому вже зараз, поки грім не гриманув, слід дуже серйозно подбати про наступну сесію. Ні, не диваки ті, хто проглядає ввечері конспекти, йде до бібліотеки, працює над підручниками. Тільки таким способом можна уникнути неприємностей, пов'язаних з гірким досвідом першої сесії.

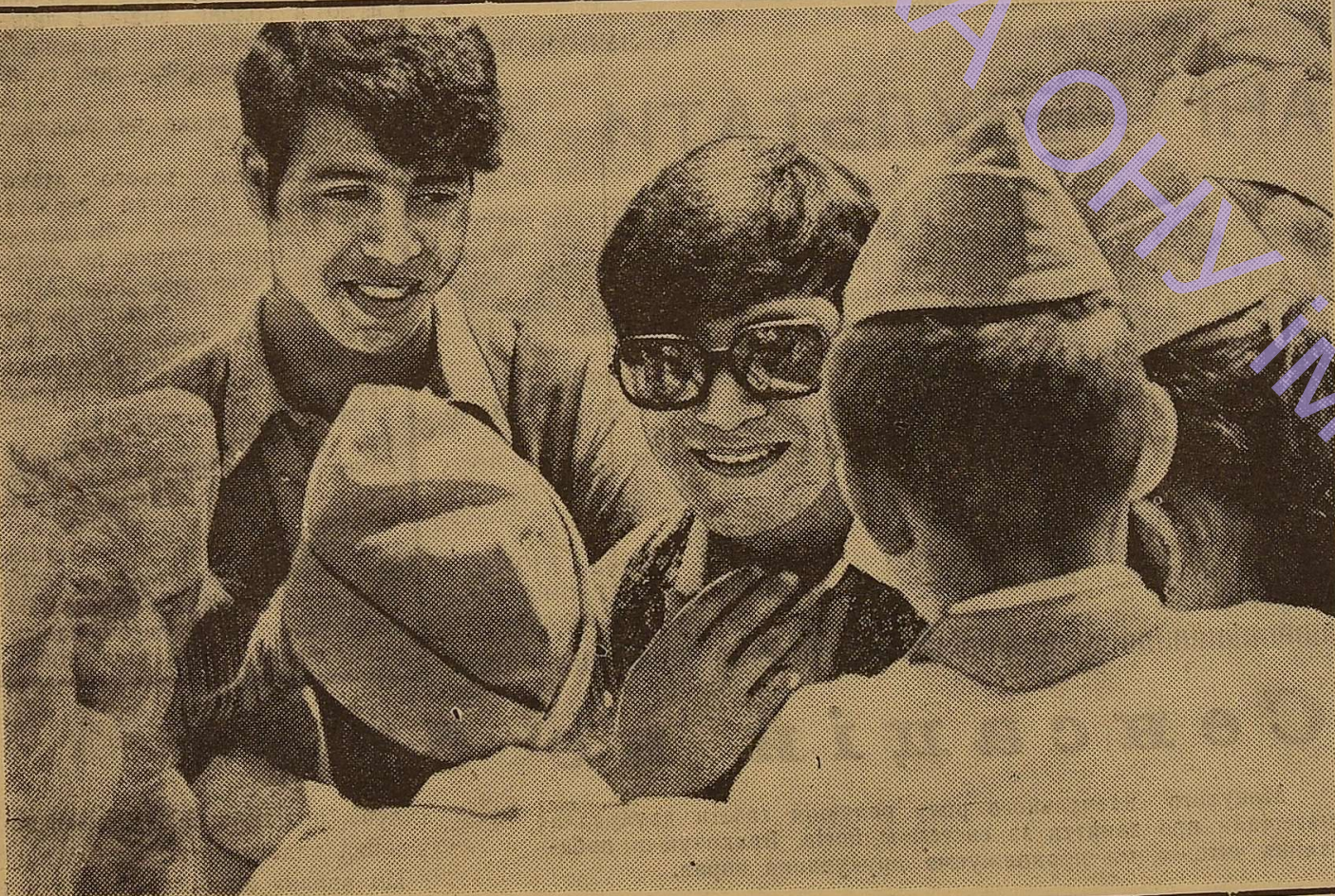
„ПРОСКОЧИТИ“ ВАЖКО. СЛІД ВЧИТИСЯ

першокурсників ведуть їх невміло і тому не можуть ними користуватись. Пояснюється це тим, що більшість студентів вчилися вести конспекти самостійно й тільки 19,5 процента — за допомогою викладачів.

Труднощі чекають першокурсників в нових формах занять: колоквіумах, семінарах, лабораторних роботах, бо розраховані вони на самостійність студентів.

— 1970 учебного року переважна частина (77,8%) саме ті, хто не зміг перебороти ці труднощі на першому етапі.

Крім того, громадська активність першокурсників виявляється набагато нижчою, ніж була в школі. Якщо 94,5 процента студентів контрольної групи займалися в школі суспільною роботою, то в інституті тільки 10 з них продовжили цю діяльність. Третина опи-

Студенти-іноземці, які навчаються в одеських вузах, літні канікули провели по-різному. Одні — в себе вдома, другі — в студентських будівельних загонах, треті — залишилися в Одесі, щоб ближче познакомиться з містом та провести свій відпочинок на березі ласкавого Чорного моря.

Це фото М. Рибак зробив в той час, коли студенти-іноземці відвідали піонерський табір заводу «Більшовик».

ЯХТИ В МОРІ
Фотоетюд
Л. СИДОРСЬКОГО.

Ви не забули передплатити
„Комсомольську іскру“?
Передплатна ціна на рік — 3 крб. 12 коп.

Я. САФРОНСЬКИЙ.

МОСТ

... Сегодня «ювелирная» работа —

Наводим мост. Отверсты слова.

На гимнастерках от воды и пота

белеют, на всю спину, острова.

А солнце нас неласково касалось.

Буксиры расплясались на волне.

И нам порою, честно, уж казалось,

что мы не на ученьях — на войне...

Отбой!

Взметнулась колосом ракета.

Мост наведен всего за полчаса!

И тот, кто в ожиданье видел это,

отныне будет верить в чудеса...

Шел товарняк и громыхалитанки.

И на мосту звенели струны рельс.

Как после окончания атаки курили мы

и не было чудес...

В. ГОЦУЛЕНКО.

ПРОДОВЖЕННЯ ТРАДИЦІЇ

«Комсомольська іскра» часто знайомить своїх читачів з молодими, невідомими спортсменами. Декілька років тому ми вперше розповіли про обдарованого чотирнадцятирічного хлопчика Володимира Тукмакова. Через два роки газета із задоволенням констатувала, що Володя став майстром спорту з шахів, пізніше ми поздоровляли його зі званням чемпіона світу серед студентів. І ось Тукмаков — гресмейстер.

Нам приємно, що саме наша газета разом з тренерами виявляє наші спортивні таланти. Це — чемпіон світу з греблі Анатолій Кобрисев, молодий снайпер — «перша гвинтівка Європи» Сергій Райніков, рекордсменка світу зі стрільби Тетяна Ракова та інші. Всі вони стали великими дру-

зями газети. Обов'язково, з «далеких мандрівок повернувшись», принесуть кореспонденцію, напишуть про зустрічі, враження.

Нещодавно Володимир Тукмаков розповів на сторінках нашої газети про перипетії боротьби на турнірі в Буенос-Айресі. Райніков — про турнір снайперів в НДР, Кобрисев привіз фотографії зі змагань на весловому каналі Белграда.

А час йде. З'являються нові обдаровані хлопці. Такі, як Толя Вельтман, десятирічний вихованець шахово-шашкового клубу. Він став вже кандидатом в майстри з шашок, Олександр Карольський буквально саблею пробив собі шлях в когорті найсильніших, чотирнадцятирічна гімнастка Таня Мартинова примусила рахуватися з собою фаворитів української гімнастики.

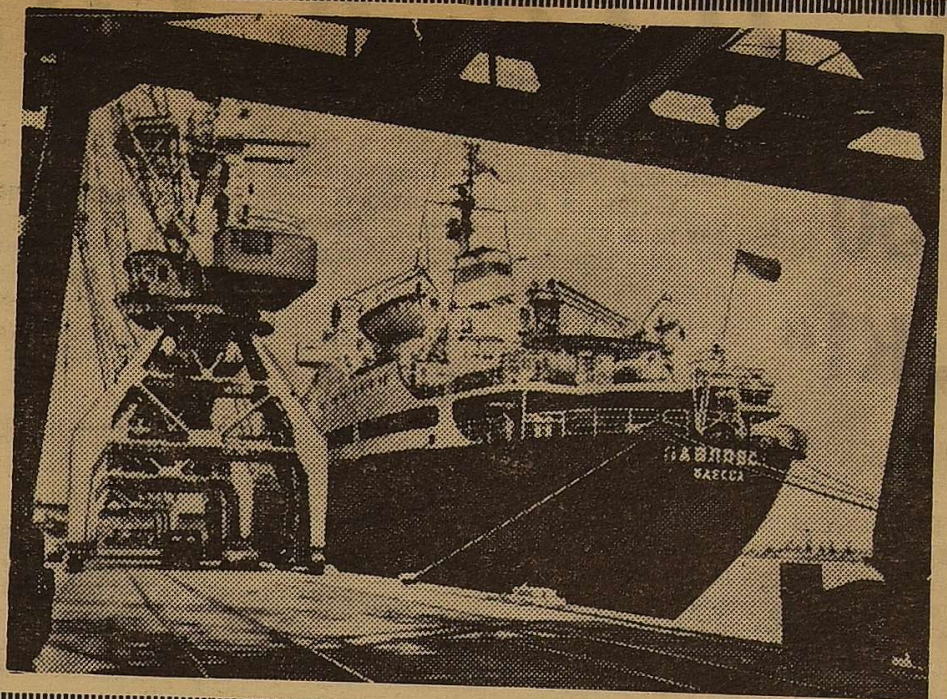
Про цих чудових хлопців і дівчат ми вже писали й віримо, що вони продовжать кращі традиції своїх земляків.

Тридцять років тому на рубежі Сухого Лимана стояли на смерть бійці, захищаючи рідну Одесу. «Захисники Одеси», — таку назву дав своїй картині художник С. Думенко (фото зліва).

Сьогодні на цьому місці виріс величезний порт, який одержав ім'я вождя — Іллічівськ.

Фото Я. та О. ЛЕВІТА.

СПОДІВАЛИСЯ НА КРАЩЕ

ЦІКАВО ЗНАТИ

АТАКА ЧИ ЗАБАВА?

Шофер колгоспу «Пам'ять Ілліча» Пристенського району І. О. Фурсов позбавлений мисливської пристрасі. Але, коли він, ідучи з току в поле, побачив з кабіни свого грузовика лісових красенів — лосей — зрадів випадку подивитись на них й загальмував. Тварини виявили взаємний інтерес — поспішили назустріч. Водій знову дав газ, але лосі явно не хотіли розлучатись, й надавши ходу, понеслися за машиною. Іван Олексійович вже з побойованням приглядався до несподіваного ескорта могутніх рогачів, які, як йому здавалось, були настроєні агресивно. «Якщо вріжуться рогами в кабіну — зашибуть» — промайнуло в голові водія. І лише, коли стрілка спідометра зайшла за 50 кілометрів, лосі стали відставати.

Була це атака чи бажання позабавитись?

— Скоріше всього атака, — відповів головний державний мисливський інспектор Д. К. Стародубченко, до якого звернувся кореспондент ТАРС. — У лосей почалась пора весілля. Мабуть водію зустрілись молоді самці-трюхлітки. Вони прийняли грузовик за порушника лісового порядку. Не виявив би шофер обережності, їх копита й роги, що важать більше пуду, так могли обробити машину, що її довелось би направити на ремонт. Але взагалі лосі, яких в Курській області вже нараховувалось понад 1600 голів, миролюбні, часом навіть прибиваються до стаду корів.

А. ЛУПОЛОВЕР.

Наш університет бере участь у змаганнях спартакіади Міністерства вищої та середньої спеціальної освіти. Понад сто студентів готувалися на спеціально організованих учбово-тренувальних зборах до виступів на першості вузів. Це волейболісти, баскетболісти, легкоатлети, стрільки, гімнасти, борці, фехтувальники, жіноча команда гандболістів тощо. Згідно правилам, залік дають спортсмени й команди, які увійшли до складу восьми кращих.

Невдача спіткала чоловічі команди з волейбола, вільної боротьби. Вони не потрапили у фінал. Тільки студенту 2-го курсу юридичного факультету першоряднику Абісову вдалось зайняти 4-е місце, майстер спорту Аветісян, студент цього ж факультету,

не з'явився на змагання. Студент геолого-географічного факультету майстер спорту Гринкевич не був допущений на змагання з баскетбола, бо виступав за спортивне товариство «Авангард». Не виїхали на змагання й стрільки. Пробилась у фінал жіноча волейбольна команда (тренер З. Барська). Для цього їм потрібно було здобути п'ять перемог. Того самого вдалось домогтися й жіночій баскетбольній команді (тренер майстер спорту Ю. Шикер).

Особливо нас порадувала команда з художньої гімнастики (тренер — викладач Т. Денисова, керівник Б. Калинник). Команда домоглась третього призового місця, залишивши позаду сильні команди багатьох вузів. Вони про-

грали тільки командам Харківського та Київського університетів.

Студентка першого курсу філологічного факультету майстер спорту Ніна Хренкова завоювала загальне третє місце. Ніна була першою у вправі з обручем і м'ячем й третьою у вправах зі скакалкою і без предметів. Вона була нагороджена п'ятьма грамотами. Відзначились наші дівчата в змаганнях за програмою кандидатів в майстри спорту. Вони завоювали 4, 5 й 6-е місця. Це студентка 4-го курсу філологічного факультету Ірина Олексієва, Євгенія Мухіна й Наталка Шевченко — першкурсниці факультету РГФ.

НЕПОГАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

В цьому році відбулася першість з легкої атлетики та з шахів між студентами НДР, які навчаються у вузах України. В них взяли участь і студенти-німці ОДУ. Легкоатлетичне триборство проходило на стадіоні нашого університету. Хороша погода дала можливість показати непогані результати.

Слід відзначити відмінну організацію змагань. В цьому чимала заслуга викладачів фізвиховання, які допомагали організаторам.

Відзначилися у змаганнях з легкої атлетики Клаус-Дітер Вебер,

який подолав стометрівку за 11,9 сек., стрибнув у довжину на 5 м 59 см, штовхнув ядро на 9 м 44 см. Автор цих рядків пробіг 100 м за 12,1 сек. Андреас Ріхтер штовхнув ядро на 9 м 92 см, результати Гурдун Вендт на стометрівці — 14,1 сек, у стрибку в довжину — 4 м 01 см. Моніка Гросманн штовхнула ядро на 7 м 10 см.

В турнірі шахістів переможцями стали Юрн Шмелдер з фізфаку, Гюнтер Целе з політехнічного інституту та студент мехмату Андреас Бемманн.

Переможці цих змагань виступали на першості у Харкові, що проходила з 23-го по 27-ме вересня. Команда Одеси з шахів зайняла друге місце, а Юрн Шмелдер посів перше місце.

В змаганнях з легкої атлетики наші спортсмени завоювали командне третє місце. Дуже вдало виступив студент університету Клаус-Дітер Вебер. Він подолав 100 метрів з відмінним результатом — 11,3 сек.

Томас КЮНЕ, студент II курсу хімічного факультету.

На змаганнях з художньої гімнастики на першість вузів вдало виступила студентка першого курсу філологічного факультету Ніна Хренкова.

ВСІМ, ВСІМ, ВСІМ...

Студентам всіх курсів і факультетів! Викладачам і вченим університету! Всім, хто схильний висловлювати свої думки на папері та вважає, що вони являють собою певний інтерес для інших.

Ми запрошуємо вас співробітничати в нашій газеті, стати нашим кореспондентом. Для цього потрібні лише бажання та любов до неспокоїної, але жвавої журналістської справи.

Ми запрошуємо не тільки тих, хто працював у газеті, знайдуться цікаві доручення і для того, хто не писав у своєму житті жодної замітки в газету, а скільки цікавих справ у нас є для тих, хто захоплюється фотографією, малюванням!

Чекаємо вас, друзі, в редакції!

Знайти нас просто: вулиця Щепкіна, № 12.

Наш телефон: 39-68-41.

Приходьте, пишіть, дзвоніть!

ДО УВАГИ ПЕРШОКУРСНИКІВ

Редакція газети готує літературну сторінку першокурсників. Запрошуємо студентів перших курсів всіх факультетів взяти участь в підготовці цієї сторінки. Приносьте до редакції художні твори: вірші, новели, оповідання, нариси, малюнки, фотографії. Відібрані редколегією твори будуть надруковані в літературній сторінці першокурсників

Сенсацій не буде

Минулого навчального року редакція газети друкувала матеріали про заняття за системою йогів. Враховуючи побажання читачів, ми продовжуємо друкування вправ.

ВПРАВА 12

2-а стадія. Ви повністю розслабилися і зараз, не відкриваючи очей, уявіть собі ясне голубе, безхмарне небо. Спочатку це здаватиметься складним, образ буде тікати від вас, але після відповідного тренування, яке триватиме 3—4 тижні, труднощі зникнуть.

3-я стадія. А зараз уявіть себе в образі птаха, який ширяє в цьому чистому, голубому, безмарному небі. Я особисто уявляю себе чайкою, можливо тому, що проживаючи в Індії, я часто згадував Чорноморське узбережжя Кавказу та Криму де проводив свою відпустку. Щоб навчитись викликати таке уявлення, я витратив приблизно 3 місяці. Проте ефект цієї вправи разуючий — через 5-10 хвилин людина відчуває себе свіжою і бадьорою.

Продовження. Поч. в №№ 28, 33, 34 за 1970 р. і № 4 ц. р.

ВПРАВА 13

Скандх шактевардхак (вправа для зміцнення плечей)

Вихідне положення: встаньте прямо, носки та п'ятки разом, руки протягнуті вздовж тулуба.

Кисті рук стискуються в кулаки, а великі пальці лежать в долонях. Зробіть повний видох, потім складіть губи в трубочку, як при свисті, і зробіть різкий поривчастий вдих. Щоки надуваються до відказу, підборіддя опускається на груди. Кисті рук, стиснуті в кулаки, різко підіймаються до рівня плечей, а потім так само різко опускаються вниз. Спина повинна залишатися прямою, дихання затримане. Зверніть увагу на різкість і швидкість руху рук. Вправа нагадує накачування насосом шини велосипеда. Спочатку зробіть такі рухи 5 разів, поступово доводячи до 15 разів.

Закінчивши рух руками, підніміть голову, опустіть руки вздовж

тулуба, розслабте їх і зробіть повільний видох через ніс.

Ця вправа зміцнює м'язи рук і плечей, поліпшує кровообіг, знімає біль в плечах.

ВПРАВА № 14

Вихідне положення теж саме. Кисть лівої руки стиснута в кулак, причому великий палець лежить у долоні. Після видоху зробіть різкий вдих через ніс, і затримавши подих, повертайте виягнутою рукою в напрямку: вперед, вгору, назад, вниз від п'яти до десяти раз. Після цього припиніть рух, зігнувши руку в лікті і піднявши кулак до плеча, різко викиньте руку уперед на рівні плеча з одночасним різким видохом через ніс.

ВПРАВА № 15

Зробіть той же самий повертальний рух, але виконуйте його в зворотному напрямку — назад, вгору, вперед, вниз.

(Далі буде)